

Lawodiseya — Nimewo Kat

Istwa ki Sipèpoze

Jeff Pippenger

2023-09-01

Aspè sa a mwen te fè remake ke Stephen Haskell pwobableman pa t wè, byenke li te soutni li pa rekonesans li te genyen pou verite ki mete reyalye sa a an limyè, se ke nan istwa fen ansyen Izrayèl la, ou jwenn an menm tan kòmansman Izrayèl modèn nan ki sipèpoze sou menm peryòd istorik la. Lè Kris la t ap konfime alyans la avèk anpil moun pandan yon semèn (de mil senk san ven jou), ansyen Izrayèl t ap viv eksperyans Laodise a, sou bò pou yo vomi l soti nan bouch Senyè a. An menm tan, Izrayèl modèn t ap viv eksperyans Efèz la. Laodise ansyen Izrayèl la t ap gaye, epi Efèz Izrayèl modèn nan t ap rasanble nan menm istwa a.

Epi “wi” si n ap mande tèt ou, mwen konnen semèn nan kote Kris la te konfime alyans lan an akonplisman chapit nèf Danyèl la, ki te kòmanse nan batèm Li epi ki te fini ak kout wòch sou Etyèn nan, pa t yon de mil senksan ven jou literal; men, nan sans pwofetik, li te sa san okenn dout, paske nan pwofesi yon ane egal twa san swasant jou. Twa san swasant jou multipliyè pa sèt bay de mil senksan ven jou, e “sant egzak” semèn pwofetik sa a se kwa a. Nan sans pwofetik, Kris la te mete kwa a egzakteman nan mitan peryòd pwofetik de mil senksan ven jou a, konsa Li montre ke “sèt fwa” Levitik vennsis la tabli epi soutni pa kwa Kris la. Se pa yon aksidan lè Sè White anseye, jan li fè sa, ke toude tab sakre Abakik yo, tablo 1843 ak tablo 1850 la, genyen pwofesi de mil senksan ven ane a nan mitan menm tablo a, e toude tablo yo genyen kwa a egzakteman nan mitan ilistrasyon sa a.

“Labib la genyen tout prensip lèzòm bezwen konprann pou yo kapab prepare swa pou lavi sa a, swa pou lavi k ap vini an. Epi tout moun kapab konprann prensip sa yo. Pèsonn ki gen yon lespri pou apresye ansèyman li pa ka li yon sèl pasaj nan Labib san li pa jwenn ladan l yon panse itil. Men ansèyman ki gen plis valè nan Labib la pa jwenn pa yon etid okazyonèl oswa ki dekonekte. Gwo sistèm verite li a pa prezante yon fason pou lektè prese oswa neglijan an kapab disène l. Anpil nan trezò li yo chita byen fon anba sifas la, e yo pa ka jwenn yo eksepte pa rechèch dilijan ak efò kontinyèl. Verite ki fòme gwo ansanm lan dwe chèche epi ranmase, ‘yon ti kras isit la, yon ti kras lòtbò.’ Ezayi 28:10.”

“Lè yo fin chèche yo konsa epi rasanble yo ansanm, y ap wè yo anfòm youn ak lòt avèk yon pèfeksyon total. Chak Levanjil se yon konpleman pou lòt yo, chak pwofesi se yon eksplikasyon pou yon lòt, chak verite se devlopman yon lòt verite. Kalite yo nan sistèm jwif la vin klè grasa levanjil la. Chak prensip nan pawòl Bondye a gen plas pa li, chak reyalye gen enpòtan pa li. Epi estrikti a, konplè nan plan li ak nan egzekisyon li, rann temwayaj konsènan Otè li. Yon estrikti konsa, pa gen okenn lespri sof Lespri Enfini an ki ta kapab ni konsevwa ni fòme l.” Education, 123.

Ansanm avèk prensip ki fè konnen chak nan sèt legliz yo repete nan istwa Millerit la, epi tou nan pwòp istwa pa nou, genyen yon lòt prensip enpòtan ke Advantis bonè yo te rekonèt. Prensip sa a

demontre ke liy pwofetik “entèn ak ekstèn” yon sèl menm istwa sèvi kòm mwayen Lespri Sen an itilize pou transmèt verite a. Miller te rekonèt sa e li te anseye l dirèkteman. Li te anseye kòrèkteman ke sèt so yo nan Revelasyon reprezante yon istwa paralèl ak legliz yo; men nan ilistrasyon paralèl sa a, so yo reprezante yon verite ekstèn, epi legliz yo yon verite entèn, nan yon sèl menm istwa idantik la. Uriah Smith tou pale sou prensip sa a e li itilize mo “entèn” ak “ekstèn,” sa ki sanble avè m pi bon fason pou eksprime de liy paralèl yo.

“Yo prezante sele yo devan atansyon nou nan chapit 4, 5, ak 6 liv Revelasyon an. Sèn yo prezante anba sele sa yo parèt nan Revelasyon 6, ansanm ak premye vèsè Revelasyon 8 la. Li klè yo kouvri evènman ki gen rapò ak legliz la depi ouvèti dispansasyon sa a jouk retou Kris la.

“Pandan sèt legliz yo prezante istwa entèn legliz la, sèt sele yo mete devan je nou gwo evènman ki make istwa ekstèn li.” Uriah Smith, The Biblical Institute, 253.

Kounye a nou pral kòmanse egzamen nou sou sèt legliz yo. Li enpòtan pou nou rekonèt ke de premye legliz yo, epi apre sa ankò, twazyèm ak katriyèm legliz yo, gen yon relasyon “koz ak efè” ki egzije pou yo konsidere ansanm. Smèn se legliz ki reprezante sila yo ke Wòm ap pèsekite, epi Efez se legliz ki te pote levanjil la bay lemonn antye.

“Se te nan Antiòk yo te rele disip yo kretyen pou premye fwa. Yo te ba yo non sa a paske Kris te tèm prensipal predikasyon yo, ansèyman yo, ak konvèsasyon yo. San rete yo t ap rakonte evènman ki te pase pandan jou ministè Li sou tè a, lè disip Li yo te beni avèk prezans pèsònèl Li. San yo pa janm bouke, yo t ap pale sou ansèyman Li yo ak mirak gerizon Li yo. Ak bouch k ap tranble ak je plen dlo, yo te pale de agoni Li nan jaden an, trayizon Li, jijman Li, ak ekzekisyon Li, pasyans ak imilite avèk ki Li te sipòte mepri ak tòti lènmi Li yo te fè sibi Li, ak pitye ki tankou pa Bondye avèk ki Li te priye pou moun ki t ap pèsekite Li yo. Rezirèksyon Li ak asansyon Li, ansanm ak travay Li nan syèl la kòm Medyatè pou lèzòm ki tonbe, te sijè yo te pran plezi rete sou yo. Vrèmanvre, moun lòt nasyon yo te gen rezon rele yo kretyen, paske yo te preche Kris e yo te adrese priyè yo bay Bondye atravè Li.”

“Se Bondye ki te ba yo non Kretyen an. Sa a se yon non wayal, yo bay tout moun ki mete tèt yo ansanm ak Kris la. Se konsènan non sa a Jak te ekri pita: ‘Èske se pa rich yo k ap peze nou anba pye, e k ap trennen nou devan tribinal? Èske se pa yo menm k ap blasfeme bèl non sa a, non yo rele nou an?’ Jak 2:6, 7. Epi Pyè te deklare: ‘Si yon moun souffri kòm yon Kretyen, pa kite l wont; okontrè, se pou li bay Bondye glwa poutèt sa.’ ‘Si yo joure nou poutèt non Kris la, nou beni; paske Lespri glwa a ak Lespri Bondye a poze sou nou.’ 1 Pyè 4:16, 14.” Travay Apot yo, 157.

Legliz Efèz la te reprezante legliz premye tan an ki t ap viv “avèk lakrentif Bondye nan Kris Jezi,” sa ki se yon “kòz” ki toujou pwodui yon “efè.”

Wi, tout moun ki vle viv avèk lakrentif Bondye nan Jezi Kris va sibi pèsekisyon. 2 Timote 3:12.

Pite legliz Efèz la te lakòz pèsekisyon legliz Smirn nan reprezante a. De legliz yo reprezante yon relasyon kòz ak efè, epi efè a mande pou yon kòz vini anvan li. Pèsekisyon kriz lwa dimanch lan pwovoke pa yon manifestasyon sa Sè White rele “pie primitif.” Yon pite relijyez ki te ilistre nan

istwa pase yo, oswa nan istwa primitif yo.

“Malgre gwo dekadans lafwa ak pyete ki gaye toupatou, gen vrè disip Kris nan legliz sa yo. Anvan dènnye vizitasyon jijman Bondye yo sou latè, pral gen pami pèp Senyè a yon revèy pyete premye tan yo, yon pyete jan yo pa t wè depi epòk apot yo. Lespri ak pouvwa Bondye pral vide sou pitit Li yo. Lè sa a, anpil moun pral separe tèt yo ak legliz sa yo kote renmen pou lemond sa a ranplase renmen pou Bondye ak pou pawòl Li. Anpil, ni pami minis yo ni pami pèp la, pral ak kè kontan aksepte gwo verite sa yo ke Bondye fè pwoklame nan tan sa a pou prepare yon pèp pou dezyèm vini Senyè a. Lènm nanm yo vle anpeche travay sa a; e anvan lè pou yon mouvman konsa rive, li pral chache anpeche li lè li prezante yon kontrefason. Nan legliz sa yo ke li kapab mete anba pouvwa twonpe li a, li pral fè sa parèt kòm si benediksyon espesyal Bondye vide sou yo; pral parèt sa yo panse ki se yon gwo enterè relijye. Foul moun pral rejwi, panse Bondye ap ajè yon fason mèvyè pou yo, alòske travay la se travay yon lòt lespri. Anba yon aparans relijye, Satan pral chache elaji enfluyans li sou lemond kretyen an.” The Great Controversy, 464.

Kri minwi nan “dènnye jou yo” se renesans “pyete primitif” yo idantifye nan pasaj la. Se yon renesans ki fèt nan yon mouvman, pa nan yon legliz. Istwa Sè White sèvi avè l pou dekri renesans sa a se istwa “tan apostolik yo,” ki reprezante pa legliz Efèz la. Renesans sa a pral pwodui “pèsekisyon.”

“Anpil pral nan prizon, anpil pral kouri pou sove lavi yo kite lavil ak bouk, epi anpil pral mati poutèt Kris la pandan y ap kanpe pou defann laverite a.” Selected Messages, liv 3, 397.

“Lavi Kris la sou tè a” nan pasaj ki vin apre a reprezante kòmansman legliz Efèz la, men li sèvi tou kòm yon tip ki montre istwa Advantis lawodisye an nan fen mond lan.

«Jijman vire do bay do, e lajistis kanpe lwen; paske laverite tonbe nan lari, e ladwati pa ka antre. Wi, laverite disparèt; e sila ki vire do bay sa ki mal fè tèt li tounen yon bèt pou yo chase.» Ezayi 59:14, 15. Sa te akonpli nan lavi Kris sou tè a. Li te fidèl ak kòmandman Bondye yo, pandan Li te mete sou kote tradisyon ak egzijans lèzòm yo ki te leve nan plas yo. Se poutèt sa yo te rayi Li e yo te pèsekite Li. Istwa sa a ap repete.» Christ’s Object Lessons, 170.

Eksperyans ki reprezante pa Efèz la ap fèt an menm tan ak eksperyans Lawodise a. Jwif ki t ap fè chire pit yo te Lawodisye ansyen Izrayèl la, epi Kris ansanm ak disip li yo te Efèzyen Izrayèl modèn nan. Jan Batis te prezante legliz Efèz la, epi li reprezante legliz la nan “dènnye jou yo”, ke Lawodisye yo ap opoze, yo menm ki rele tèt yo jwif, men yo pa sa.

“Travay Jan Batis la, ansanm ak travay moun sa yo ki, nan dènnye jou yo, ap soti nan lespri ak pouvwa Eli pou leve pèp la soti nan apati yo, se menm travay la nan anpil aspè. Travay li a se yon tip travay ki dwe fèt nan epòk sa a. Kris la gen pou l vini yon dezyèm fwa pou jije lemond nan jistis. Mesaje Bondye yo ki pote dènnye mesaj avètisman ki dwe bay lemond nan, gen pou yo prepare chemen an pou dezyèm avènman Kris la, menm jan Jan te prepare chemen an pou premye avènman li. Nan travay preparatwa sa a, ‘chak vale pral leve wo, epi chak moun pral bese; sa ki kwochi yo pral vin dwat, epi kote ki brikrak yo pral vin plat,’ paske listwa gen pou l repete, epi yon lòt fwa ankò ‘laglwa Senyè a pral revele, epi tout chè ap wè li ansanm;

paske bouch Senyè a pale sa.” Southern Watchman, 21 mas 1905.

Efez se “koz” la epi Smirn se “efè” a. Pègam ak Tiyatir tou reprezante yon relasyon koz ak efè. Pègam se legliz konpwomi an ki te kòwonp Krisyanis la lè li te melanje l ak payanis. Legliz kretyen an tonbe lè li te aksepte prensip la ki di li te posib pou idolatri payanis la ko-egziste anndan limit pa li. Anperè Konstanten se senbòl istwa konpwomi sa a, e wòl pwofetik li te pou pwodui apostazi vrè Krisyanis la anvan papote a te revele.

Piga okenn moun twonpe nou nan okenn fason; paske jou sa a p ap vini, si pa gen apostazi a ki vini anvan, epi si nonm peche a pa revele, pitit pèdisyon an; li menm ki opoze tèt li e ki leve tèt li pi wo pase tout sa yo rele Bondye, oswa tout sa yo adore; konsa li chita nan tanp Bondye a tankou Bondye, pandan li ap montre tèt li kòm si se Bondye li ye. Èske nou pa sonje, lè m te ankò avèk nou, mwen te di nou bagay sa yo? E kounye a nou konnen sa k ap kenbe l la, pou l ka revele nan tan pa li. Paske mistè mechanste a deja ap travay; men sèl moun ki kounye a ap anpeche a ap kontinye anpeche, jouk lè yo retire l nan chemen an. Epi lè sa a, Mechan sa a va revele, li menm Seyè a va detwi ak souf bouch li, e li va disparèt ak klète avènement li. 2 Thessalonians 2:3–8.

Legliz Pègam la te “koz” la, epi Tiyatir te “efè” a. Pwofèt Danyèl souvan prezante istwa payanis k ap fè plas pou papalis, epi apostazi ki te vini anvan etablisman papote a, ke Pòl te idantifye, yo pale de li nan Danyèl onz.

Paske bato Kitim yo pral vini kont li; se poutèt sa li pral gen lapenn, l ap retounen, epi l ap gen endiyasyon kont alyans sen an; se konsa l ap fè; li pral menm retounen, epi li pral fè antant ak moun ki abandone alyans sen an. Epi fòs ame yo pral kanpe bò kote l, e yo pral pwofane tanp fò a, y ap retire sakrifis kontinyèl la, epi y ap mete abominasyon ki lakòz dezolasyon an. Danyèl 11:30–31.

Legliz konpwomi ki te tonbe nan apostazi anvan pouvwa papal la te parèt nan listwa a, Danyèl prezante l kòm “moun ki” te abandone “alyans sen an.” Apre yo te abandone alyans lan, lè sa a papote a, Danyèl prezante kòm “abominasyon ki fè dezolasyon an,” te monte sou twòn tè a. Sè White idantifye sis dènye vèsè Danyèl onz la lè li di: “pwofesi ki nan onzyèm chapit Danyèl la prèske rive nan akonplisman konplè li.” Sis dènye vèsè yo se akonplisman final Danyèl onz la, epi li anseye ke listwa sis dènye vèsè sa yo reprezante a te tipifye pa Danyèl 11:30–36, ki idantifye “kòz ak efè” istorik Pergam ak Tiyatir reprezante.

“Nou pa gen tan pou nou pèdi. Tan traka yo devan nou. Mond lan ap brase ak lespri lagè. Byento sèn traka yo pale de yo nan pwofesi yo ap rive. Pwofesi ki nan onzyèm chapit Danyèl la prèske rive nan akonplisman total li. Anpil nan listwa ki te deja fèt nan akonplisman pwofesi sa a pral repete ankò. ”

“Nan vèsè trantyèm nan, yo pale de yon pouvwa ki ‘vèsè 30 jiska trant-sis site.’”

“Se ap pase sèn ki sanble ak sa yo ki dekri nan pawòl sa yo.” Manuscript Releases, nimewo 13, 394.

Relasyon kòz ak efè ki genyen ant Pègam ak Tiyatir, menm jan tou relasyon kòz ak efè ki genyen ant Efèz ak Smirn, ap repete nan “dènye jou yo.” Pwotestan Etazini yo pral fè konpwomi ak idolatri, jan Pègam reprezante l (premye siy idolatri a se adorasyon solèy la), e lè yo tonbe kite lafwa a, chemen an prepare pou nonm peche a, pou l yon fwa ankò revele pwofetikman. Pandan tonbe kite lafwa a ak mete papas la sou twòn nan ap repete, Bondye an menm tan ap leve yon legliz ki tipifye pa Efèz pou pote mesaj Danyèl ak Revelasyon bay lemonn, epi pèsekisyon Smirn reprezante a ap repete.

M ap pale sou twa dènye legliz yo apre nou fin konsidere verite sa a: kat premye sele nan Revelasyon yo fòme yon liy verite ekstèn ki mache an paralèl ak liy verite entèn kat premye legliz yo reprezante. Jan sa deja te note, Uriah Smith eksprime sa konsa:

«Pandan sèt legliz yo prezante istwa entèn legliz la, sèt sele yo mete an vizyon gwo evènman nan istwa ekstèn li.» Uriah Smith, *The Biblical Institute*, 253.

Nou montre ke kat premye legliz yo reprezante de relasyon “kòz ak efè” ki repete nan “dènye jou yo.” Dapre pyonye Advantis yo, men pi enpòtan toujou dapre otorite Pawòl Bondye a, kat istwa entèn sa yo nan legliz la dwe gen yon istwa ekstèn paralèl, ki reprezante pa kat premye sele yo. Premye ak dezyèm sele yo repwodui menm karakteristik Efèz ak Simèn, men yo sèvi ak yon chwal blan pou reprezante travay pote Krisyanis bay lemonn. Sa reprezante travay ekstèn legliz la, epi dezyèm sele a reprezante ben san Simèn nan avèk yon chwal wouj.

Epi mwen wè lè Ti Mouton an louvri youn nan sele yo, epi mwen tande, tankou bri loraj, youn nan kat bèt vivan yo ki t ap di: Vini, epi gade. Epi mwen gade, epi men yon chwal blan: epi sila a ki te chita sou li a te gen yon banza; epi yo te ba li yon kouwòn: epi li soti kòm yon konkeran, e pou l konkeri. Epi lè li te louvri dezyèm sele a, mwen tande dezyèm bèt vivan an di: Vini, epi gade. Epi yon lòt chwal soti ki te wouj: epi yo te bay sila a ki te chita sou li a pouvwa pou wete lapè sou tè a, pou moun yo touye youn lòt: epi yo te ba li yon gwo nepe. Revelasyon 6:1–4.

Zakari gen kèk pasaj ki idantifye dirèkteman kat chwal yo ki reprezante nan kat premye sele nan Revelasyon. Nan youn nan pasaj sa yo, nan chapit dis la, Zakari fè konnen lè lapli ta a vide, “twoupo Jida a,” ki se “kay” Bondye a, pral tounen “bon chwal li nan batay la.”

Mande Senyè a lapli nan tan dènye lapli a; konsa Senyè a va fè nyaj klere, epi l ap bay yo gwo lapli, bay chak moun zèb nan jaden an. Paske zidòl yo pale vanite, divinò yo wè manti, epi yo rakonte fo rèv; yo bay konsolasyon anven: se poutèt sa yo ale tankou yon bann mouton, yo te nan detrès, paske pa t gen gadò. Kòlè mwen te limen kont gadò yo, epi mwen pini bouk kabrit yo; paske Senyè ki gen tout pouvwa yo te vizite twoupo li a, kay Jida a, epi li fè yo tankou bèl chwal li nan batay la. Zakari 10:1–3.

Ellen White idantifye plizyè fwa ke efizyon Sentespri a nan Pannkòt la se yon tip ki reprezante lapli denye a k ap tonbe kounye a. Travay ki te fèt pou lemonn nan Pannkòt la reprezante pa legliz Efèz la, epi Efèz lakòz pèsekisyon Smyrn lan reprezante, sa Jan prezante kòm “chwal wouj” dezyèm sele a. De premye sele yo mache paralèl ak de premye legliz yo, epi yo montre “dènye jou yo,” lè lapli denye a ap vide.

Lesprit de prophétie choisit également à la fois la fin du troisième sceau et le commencement du quatrième sceau, les reliant ainsi l'un à l'autre (cause et effet), et ce faisant, elle situe l'histoire ainsi représentée comme existant en son temps et dans les « derniers jours ».

“Menm lespri a ap parèt jodi a jan sa reprezante nan Revelasyon 6:6–8 la. Istwa a dwe repete tèt li. Sa ki te deja fèt la ap rive ankò.” Manuscript Releases, volim 9, 7.

Nan istwa pèsonèl Sè White la, (ekri an 1898) lespri konpwomi ki prepare chemen an pou papote a yon lòt fwa ankò monte sou twòn nan, te deja vivan e byen aktif, paske apostazi Pwotestantis lan ki te kòmanse ak rejè mesaj premye zanj lan nan prentan 1844 la, te deja kòmanse (an 1863) anvayi kòn Advantis Pwotestan an.

Konpwomi Pègam lan reprezante kòm yon “pè” balans nan twazyèm sele a. De balans mezi yo reprezante yon mezi ki pa onèt. Twazyèm sele a mennen nan katriyèm sele a, ki reprezante pa yon “chwal pal” nan “lanmò,” konsa li reprezante masak plizyè milyon moun pa pap la pandan Mwayennaj fènwa yo. “Lanfè” se sa ki swiv chwal pal pap la. Istwa twazyèm ak katriyèm sele yo mache paralèl ak istwa legliz Pègam ak Tiyatir yo. Konpwomi Konstanten an te yon travay pwogresif; konsa, lespri konpwomi a te deja aktif nan istwa pèsonèl Sè White, menm jan li te ye nan tan Pòl lè li te di “mistè inikite a deja ap travay.” Apostazi ki vini anvan enthronizasyon pap la toujou se yon istwa pwogresif, e “istwa sa a gen pou repete. Sa ki te deja la, va ankò.”

Epi mwen tande yon vwa nan mitan kat bèt yo ki t ap di: Yon mezi ble pou yon pyès lajan, e twa mezi lòj pou yon pyès lajan; epi veye pou ou pa fè lwil la ak diven an okenn mal. E lè li te louvri katriyèm sele a, mwen tande vwa katriyèm bèt la ki t ap di: Vini, epi gade. E mwen gade, epi gade yon chwal pal; e non moun ki te chita sou li a se te Lanmò, epi Lanfè t ap swiv avè l. E yo te ba yo pouvwa sou katriyèm pati tè a, pou yo touye ak nepe, ak grangou, ak lanmò, epi ak bèt sovaj tè a. Revelasyon 6:6–8.

James White te idantifye yon lòt anomalè pwofetik nan sèt legliz yo ak sèt sele yo. Li montre yon diferans entansyonèl ant kat premye legliz yo ak twa dènye legliz yo, epi answit, menm fenomèn sa a ankò nan kat premye sele yo ak twa dènye sele yo.

“Koulye a nou fin suiv legliz yo, sele yo, ak bèt yo, oswa èt vivan yo, jis nan limit kote yo koresponn kòm sa k ap kouvri menm peryòd tan yo. Sele yo se sèt an kantite, men bèt yo se sèlman kat. E li ka bon isit la pou nou remake, lè premye, dezyèm, twazyèm ak katriyèm sele yo louvri, yo tande premye, dezyèm, twazyèm ak katriyèm bèt yo di: ‘Vini wè;’ men lè senkyèm, sizyèm ak setyèm sele yo louvri, pa gen okenn vwa konsa yo tande. Dènye twa legliz yo ak dènye twa sele yo pa koresponn nonplis kòm sa k ap kouvri menm peryòd tan yo, jan premye kat legliz yo ak premye kat sele yo fè sa. Men, jan nou te montre sa, legliz yo, sele yo ak bèt yo dakò kòm sa k ap kouvri menm peryòd tan yo pandan apeprè 1800 ane, jouk nou rive desann nan yon ti kras plis pase mwatye yon syèk nan tan prezan an.” James White, Review and Herald, 12 fevriye 1857.

Jak White pa t enkli lefètke menm modèl la egziste tou nan twonpèt yo, men li egziste vre. Kat premye twonpèt yo se twonpèt, men twa dènye twonpèt yo se twa malè. Kat premye twonpèt yo reprezante jijman Bondye sou Wòm payen an poutèt lwa dimanch Konstanten te fè nan ane 321,

epi twa malè twonpèt yo reprezante Islam. De premye malè twonpèt yo te jijman kont Wòm papal la poutèt lwa dimanch li te mete an vigè an 538, epi twazyèm malè twonpèt la se pou kriz lwa dimanch ki pral vini nan yon avni ki trè pre.

Joseph Bates sèvi ak konpreyansyon pyonye yo konsènan twa dènye legliz yo kòm yon senbòl inik pou dekri twa legliz ki te egziste nan menm epòk peryòd Millerit la. Tout anfaz ki nan pasaj la se Bates ki te mete yo.

«“Nan tout peyi a, se konsa Senyè a di; DE TYÈ ladan l ap disparèt, epi y ap mouri; men TWAZYÈM nan ap rete ladan l. Bondye di li pral fè TWAZYÈM PATI a pase nan dife a, epi li pral pirifye yo. Y ap rele sou li, epi l ap tande yo. Li pral di: ‘SE PÈP MWEN YO’; epi yo menm y ap di: ‘SENYÈ A SE BONDYE MWEN.’ Premye pati a, SARDIS, legliz nominal la oswa Babilòn. Dezyèm pati a, Laodise, Advantis nominal la. Twazyèm pati a, Filadèlfi, sèl vrè legliz Bondye sou tè a, paske yo gen pou yo transfòme pou ale nan vil Bondye a. Revelasyon 3:12; Ebre 12:22–24. Nan non Jezi, mwen ankouraje nou ankò pou nou kouri kite Laodiseyen yo, menm jan ak lè yon moun ap kouri kite Sodòm ak Gomò. Ansèyman yo se manti e yo twonpe moun; epi yo mennen nan destriksyon total. Lanmò! LANMÒ!!* lanmò etènè!!!! sou tras yo. Sonje madanm Lòt la.” Joseph Bates, Review and Herald, volume 1, November 1850.

Nan istwa Milerit la, Sardis te legliz ki te gen yon non ki te fè konnen li vivan, men li te mouri.

Epi pou zanj legliz ki nan Sardes la, ekri: Men sa moun ki gen sèt Lespri Bondye yo ak sèt zetwal yo di: Mwen konnen zèv ou yo, ou gen non kòm si ou vivan, men ou mouri. Revelasyon 3:1.

Pèp Bondye a toujou gen yon non. Non an pandan peryòd istwa Efèz rive jouk Pègam te Kretyen. Non an pandan dominasyon papal la te legliz ki nan dezè a. Non an depi lè zetwal maten an te parèt, Jan Wycliffe, te Pwotestan. Nan tan lafen an, an 1798, Pwotestan yo te deja kòmanse retounen nan kominyon Wòm nan. Lè sa a, tout sa ki te nesèse se te yon tès ki ta fè parèt lefèt ke, malgre non yo t ap deklare genyen an, yo pa t legliz chwazi a ankò. Nan sezon prentan 1844 la, yo te rive nan tès ki ta fè parèt yo pa t ankò legliz ki te pote non alyans Kris la. Istwa Eli a bay yon dezyèm temwayaj ki trè detaye sou reyalyte sa a. Lè yo te fè vrè karaktè yo parèt, sa te difisil pou Millerit yo, okòmansman, idantifye ke Pwotestan yo te demontre yo te vin tounen pitit fi Babilòn yo. Men Millerit yo te finalman fè egzakteman sa, epi yo te kòmanse rele nanm yo sòti nan legliz sa yo ki te tonbe, an akonplisman mesaj dezyèm zanj lan. Apre sa, te gen yon pwosesis tès ki t ap fè Millerit yo manifeste pwòp karaktè pa yo. Èske yo te Filadèlfyen oswa Laodiseyen?

Filadèlfi yo te suiv Kris pou antre nan Kote ki Pi Sen an, epi Millerit sa yo ki te refize fè sa te manifeste karaktè Lawodiseyen yo. Konsa, nou jwenn lojik ki soutni idantifikasyon Bates fè de twa legliz yo kòm moun ki te viv nan menm epòk istwa a. Istwa sa a te akonpli anndan estrikti pwofetik parabòl dis vyèj yo, ke Enspirasyon an fè nou konnen te ak ap akonpli jouk nan dènye detay la.

«Parabòl dis vyèj yo nan Matye 25 la montre tou eksperyans pèp Advantis la.» The Great Controversy, 393.

«Mwen souvan voye atansyon sou parabòl dis vyèj yo, senk ladan yo te saj, epi senk te sòt. Parabòl sa a te akonpli e li pral akonpli jis nan dènye detay la, paske li gen yon aplikasyon espesyal pou tan sa a, epi, menm jan ak mesaj twazyèm zanj lan, li te akonpli e li pral kontinye rete verite prezan jouk nan fen tan an.» Review and Herald, 19 out 1890.

Dènye twa legliz yo reprezante moun ki deyò mouvman Millerit la kòm Sardis, epi moun ki anndan mouvman an reprezante swa Filadèlfi oswa Lawodise. Twa legliz sa yo idantifye nan Revelasyon chapit twa, epi kat premye legliz yo nan chapit de. Se poutèt sa, lè Sè White fè referans ak istwa chapit twa nan Revelasyon an, li ap idantifye menm legliz yo menm Jozèf Bates sot idantifye yo.

“O, ala yon deskripsyon! Konbyen moun ki nan kondisyon terib sa a. Mwen sipliye chak minis ak tout kè pou yo etidye avèk dilijans twazyèm chapit Revelasyon an, paske ladan l yo dekri kondisyon bagay ki egziste nan dènye jou yo. Etidye avèk anpil atansyon chak vèsè nan chapit sa a, paske atravè pawòl sa yo Jezi ap pale avèk nou.” Manuscript Releases, volim 18, 193.

Twa legliz kontanporen nan istwa Millerit la repete nan fen Advantis la. Joseph Bates t ap idantifye dinamik peryòd Millerit la, epi li te idantifye Sardis kòm pitit fi Babilòn yo, ki te odyans sib dezyèm mesaj zanj lan. Li t ap pale sou lit ki te egziste ant ti twoupo a ki te swiv Kris la pou antre nan Kote ki Pi Sen an nan 22 oktòb 1844 ak moun sa yo ki te refize soti nan kote ki sen an. Li t ap eseye rele Laodiseyen yo pou yo soti nan fènwa yo te resevwa a, epi omwen yon pati nan avègman Laodiseyen yo te genyen an te soti nan lefèt ke William Miller te pran yon pozisyon dirijan nan mouvman Laodiseyen an. Se menm lit sa a yo idantifye nan mesaj la bay Filadèlfi.

Gade, m ap fè kèk ladan yo ki nan sinagòg Satan an, ki di yo se Jwif, men yo pa sa, yo manti; gade, m ap fè yo vini adore devan pye ou, epi pou yo konnen mwen renmen ou. Revelasyon 3:9.

Yon kriz relijye toujou pwodui de klas adoratè, menm jan sa te fèt nan Gran Desepsyon an. Manto Pwotestantis la te fèk retire sou Sardis, pandan yo t ap retounen lavil Wòm e yo te vin tounen pitit fi Wòm ofisyèlman. Lè sa a, manto a te pase nan men Advantis milerit la; men, pa t pran anpil tan apre sa, yon tès te pwodui de klas ki t ap deklare yo se ti twoupo a: yon twoupo vre ak yon twoupo kontrefè. Bates te reprezante ti twoupo a ki te swiv Kris la antre nan Kote ki Pi Sen an. Lit li a te kont Lawodiseyen yo ki te deklare yo se ti twoupo a. Antanke yon Filadèlfyen, lit Bates la te kont sinagòg Satan an, yon gwoup ki te deklare yo se pèp Bondye a, men yo t ap bay manti e yo pa t Jwif.

Lè parabòl la akonpli pou dènye fwa nan fen Adventis la, pral gen yon pèp alyans chwazi ki te neglijje nan tan lafen an an 1989, menm jan dirijan jwif yo te neglijje lè Kris la te fèt, sa ki reprezante tan lafen an nan istwa pwofetik sa a. Lè istwa Kris la te rive nan antre triyonfal li nan Jerizalèm, istwa Kri a Minwi nan epòk Millerit la te prefigure. Enspirasyon an repete mete pwen-repè kwa a an paralèl ak Gran Dezapwentman 1844 la. Jida reprezante Laodiseyen yo nan istwa Kris la, epi apot yo te Filadèlfyen yo. Pandan twa zan edmi apre kwa a, Filadèlfyen yo, ke Bates te reprezante, te eseye rele Laodiseyen yo pou yo soti nan yon legliz tonbe ki te reprezante pa disip la, Jida Iskaryòt.

An 1989, ansyen pèp alyans eli a te rejte limyè ki te dekalche a, epi yo te pase sou yo. Lè premye desepsyon 18 jiyè 2020 la te rive, pwosesis eprèy la te kòmanse pami sila yo ki anvan sa te sanble yo te fè pati menm mouvman an. Men yon klas se Lawodiseyen, e lòt klas la se Filadèlfyen. Menm jan Jida te fè alyans twa fwa ak Sanedren an pou trayi Kris la anvan kwa a, se konsa Lawodiseyen yo nan listwa apre 11 septanm 2001 an ap fin echwe nan twa okazyon pou repanti. Nan lwa dimanch ki pral vini byento a, sa pral manifeste avèk menm sètitud ak Jida ki te pann nan yon pyebwa, ke Lawodiseyen yo separe ak Filadèlfyen yo. Se nan rekòt la move zèb yo separe ak ble a. Nou ap pwoche rapidman bò rekòt sa a.

Verite sa yo pa rekonèt, sof si nou dispoze konprann ke sèl metodoloji biblik ki kapab dekouvri epi tabli “verite” se “istorisis.” Vre metodoloji a se pa preteris, fitiyis, dispansasyonalis, woke-is, ekspètiz gramè oswa istorik, ni okenn varyasyon pami anpil kontrefason satanik yo. Gen yon ekspresyon byen konnen yo atribye a yon filozòf dizwityèm syèk ki rele Jean-Jacques Rousseau, yo te repete l nan plizyè fason, men sans panse a se: “Èrè gen anpil rasin, men verite gen yon sèl.” “Verite” se Alfa ak Omega a, ki tankou yon rasin k ap sòti nan yon tè sèk.

“Konsa, se pou Bib la, trezò richès gras li a. Glwa verite li yo, ki wo tankou syèl la e ki kouvri letènite, pa rive disène. Pou gran foul lèzòm nan, Kris li menm se ‘tankou yon rasin ki soti nan yon tè sèk,’ epi yo pa wè nan li ‘okenn bote pou’ yo ‘ta anvi li.’ Ezayi 53:2. Lè Jezi te pami lèzòm, revelasyon Bondye nan limanite, skrib yo ak Farizyen yo te deklare li: ‘Ou se yon Samariten, epi ou gen yon demon.’ Jan 8:48. Menm disip li yo te tèlman avèg pa egoyis kè yo, yo te pran tan pou konprann li menm ki te vini pou fè yo konnen lanmou Papa a. Se poutèt sa Jezi te mache nan solitud nan mitan lèzòm. Se nan syèl la sèlman yo te konprann li nèt.”
Thoughts from the Mount of Blessing, 25.

Verite n ap pataje kounye a yo dwe rekonèt nan kontèks kote kwasans verite a ap fèt pwogresivman atravè listwa; e sa ki pi enpòtan toujou, konpreyansyon nou sou verite a dwe plase nan kontèks Alfa ak Omega a, nan kontèks Jezi ki idantifye fen yon bagay ak kòmansman yon bagay.

Katriyèm legliz la se Tiyatir, e li reprezante peryòd kote papote a te dirije kòm senkyèm wayòm pwofesi Bib la, ki se peryòd kote legliz la nan dezè a te nan kaptivite. Kaptivite Izrayèl esprityèl la anba Babilòn esprityèl pandan mil desan swasant ane te prefigire pa kaptivite Izrayèl literal la nan Babilòn literal pandan swasanndis ane.

“Jodi a legliz Bondye a lib pou l pote plan Bondye a pou delivrans yon ras ki pèdi rive jouk nan akonplisman li. Pandan anpil syèk, pèp Bondye a te sibi restriksyon sou libète yo. Yo te entèdi predikasyon levanjil la nan pite li, e yo te fè moun ki te oze dezobeyi kòmandman lèzòm sibi pinisyon ki pi sevè yo. Kòm konsekans, gwo jaden rezen moral Seyè a te prèske rete nèt san travayè. Yo te prive pèp la de limyè pawòl Bondye a. Fènwa erè ak sipèstisyon te menase efase tout konsepsyon vre relijyon an. Legliz Bondye a sou tè a te vrèman an kaptivite pandan tout long peryòd pèsekisyon san rete sa a, menm jan pitit Izrayèl yo te an kaptivite nan Babilòn pandan peryòd ekzil la.” Prophets and Kings, 714.

Swasannndizan prizonye nan Babilòn nan reprezante pa legliz Tiyatir la. Legliz Tiyatir la se efè ki te pwodui pa kòz la, ki reprezante pa Pègam. Pègam senbolize pa anperè Konstanten an, ki te melanje idolatri ak Krisyanis. Senbòl idolatri li a se te adorasyon solèy la. Rezon bibliki ki fè ansyen Izrayèl te mennen an kaptivite pou swasannndizan ane Tiyatir yo, se paske wa yo te fòme relasyon ak alyans avèk nasyon idolatr yo ki te antoure yo, nan rebelyon dirèk kont Pawòl Bondye a. Bondye te avèti Izrayèl plizyè fwa pou yo pa melanje ak nasyon payen ki te antoure yo. Dis Kòmandman yo, menm bagay ansyen Izrayèl te dwe gadyen yo, entèdi adorasyon zidòl ak anpil sevèrite. Lè Seyè a te pase devan Moyiz bò twou wòch Orèb la epi Li te revele karaktè Li, Li te mansyone de fwa menm avètisman n ap fè referans ak li a.

Epi li di: Gade, m ap fè yon alyans: devan tout pèp ou a m ap fè mèvèy, tankou sa ki pa janm fèt sou tout tè a, ni nan okenn nasyon; epi tout pèp ki nan mitan yo ou ye a va wè travay Seyè a, paske se yon bagay redoutab m ap fè avèk ou. Obsève sa m kòmande ou jòdi a: gade, m ap chase devan ou Amoreyen an, Kananeyen an, Etit la, Perezyen an, Eveyen an ak Jebiseyen an. Pran gad pou tèt ou, pou ou pa fè alyans ak moun ki rete nan peyi kote ou prale a, pou sa pa tounen yon pyèj nan mitan ou. Men, n ap kraze lotèl yo, n ap brize estati yo, epi n ap koupe pye sakre yo; paske ou pa dwe adore okenn lòt dye; paske Seyè a, ki gen non li Jalou, se yon Bondye jalou. Pou ou pa fè alyans ak moun ki rete nan peyi a, epi yo ale lage kò yo dèyè dye pa yo, yo ofri sakrifis bay dye pa yo, epi youn rele ou, epi ou manje nan sakrifis li a; epi ou pran nan pitit fi yo pou pitit gason ou yo, e pitit fi yo ale lage kò yo dèyè dye pa yo, epi fè pitit gason ou yo ale lage kò yo dèyè dye pa yo. Egzòd 34:10–16.

Nan pasaj sa a sèlman, Bondye te avèti Izrayèl ansyen de fwa, epi gen anpil lòt temwayaj bibliki konsènan kòmandman Bondye te bay Izrayèl ansyen pou yo pa fè okenn alyans ak nasyon idolâtr ki te antoure yo. Konpwomi sa yo te kòmanse avèk rejè Izrayèl ansyen te fè kont Bondye ak teokrasi pa Li a. Lè yo te vle yon wa, Bondye te pèmèt yo gen yon wa, epi depi lè sa a, majorite tout wa yo, epi pi sètènman chak wa nan dis tribi nò yo, te meprize menm kòmandman sa a. Prensip ki te egzije pou Izrayèl te separe epi patikilye parapò ak nasyon idolâtr ki te antoure yo te rejte, e sa te ilistre pa konpwomi Konstanten ta vin tounen yon senbòl li pita. Pègam ak Konstanten reprezante rebelyon wa Izrayèl yo ki te entwodui idolatri nan legliz Bondye a. Deklin ki te kòmanse avèk wa Sayil la te prefigire apostazi legliz kretyen an ki te mennen nan kaptivite nan Babilòn esprityèl la. Istwa sakre a, ki kòmanse avèk wa Sayil e ki kontinye jouk rive nan kaptivite Babilòn nan, senbolize pa legliz Pègam nan. Kaptivite swasannndis ane ki te vini apre sa a se te legliz Tiyatir la.

Éphèse représente l'Église qui s'avance pour conquérir la Terre promise. Éphèse représente le temps de Moïse et la délivrance d'Israël de la servitude de l'Égypte.

“Bib la te rasanble e lye ansanm trezò li yo pou dènye jenerasyon sa a. Tout gwo evènman yo ak tranzaksyon solanèl yo nan istwa Ansyen Testaman an te, e yo ap, repete tèt yo nan legliz la nan dènye jou sa yo.” Selected Messages, liv 3, 338, 339.

Istwa ki reprezante pa delivrans pèp la soti ann Ejip la repete nan dènye jou yo. Se poutèt sa li te repete tou nan istwa Millerit la. Se poutèt sa tou, Sè White repete fè referans ak istwa sa a pou dekri istwa Millerit la. Li mete Gran Desepsyon ane 1844 la an paralèl ak desepsyon Ebre yo pandan yo te kanpe devan Lanmè Wouj la, pandan lame Farawon an t ap pwoche dèyè yo. Li mete

tou istwa delivrans soti ann Ejip la an paralèl ak epòk Kris la; konsa, desepsyon disip yo devan kwa a te tipifye pa desepsyon ki te fèt bò Lanmè Wouj la, ki li menm tou te tipifye Gran Desepsyon ane 1844 la. Desepsyon kwa a te reprezante kòmansman legliz Efèz la. Tan Moyiz la, nan kòmansman ansyen Izrayèl la, te reprezante pa legliz Efèz la, ki te tipifye tou kòmansman Izrayèl modèn nan nan epòk Kris la. Toude istwa sa yo reprezante pa legliz Efèz la. Verite n ap idantifye isit la yo souvan te prezante piblikman pandan plizyè ane pa Future for America; konsa, mwen senpleman ap bay yon apèsi jeneral.

Nan istwa Kris la, nou jwenn kòmansman pèp nouvo alyans lan k ap leve, pandan yo ap pase sou pèp eli ansyen alyans lan. Istwa Kris la se fen Izrayèl tan lontan an, epi nan istwa delivrans soti ann Ejip la, nan kòmansman Izrayèl tan lontan an, te gen yon pèp alyans ki te chwazi anvan yo te pase sou li pou yon nouvo pèp alyans.

Nan istwa Kris la, ansyen pèp Bondye te chwazi a rive nan konklizyon final li nan ane 70 la avèk destriksyon Jerizalèm. Nan kòmansman an, nan epòk Moyiz la, ansyen pèp Bondye te chwazi a te mouri nan dezè a pandan yon peryòd karant ane, epi Jozye ak Kalèb te vin reprezantan nouvo pèp Bondye te chwazi a, ki te destine pou pote mesaj la rive nan Tè Pwomiz la, menm jan apot yo nan peryòd legliz Efèz la te pote levanjil la bay lemonn.

Kòmansman ak fin ansyen Izrayèl la, epi tou kòmansman Izrayèl modèn nan, tout idantifye yon tranzisyon kote yon ansyen pèp chwazi pase bay yon nouvo pèp chwazi. Sou temwayaj de oswa twa, yon bagay tabli; epi chak nan twa liy temwen sa yo idantifye divès ansyen pèp chwazi a, e temwen sa yo pote siyati Alfa ak Omega a, Sila a ki idantifye finisman an depi nan kòmansman an. Va gen yon ansyen pèp chwazi yo mete sou kote lè Bondye antre nan alyans avèk san karannkat mil yo. Bondye pa otè konfizyon; Li pa janm chanje, e pawòl li pa janm febli.

Delivrans ki soti ann Ejip la ansanm ak vikwa Bondye te akonpli pa mwayen Jozye yo reprezante pa legliz Efèz la; men, Efèz te destine pou li pèdi premye lanmou li. Lè yo te mete Jozye repoze, yon lòt jenerasyon leve, sa ki make peryòd Senmèn nan reprezante. Travay mèvèy Jozye te fè pou netwaye Tè Pwomiz la pa t janm akonpli nèt, paske pèp la te vin satisfè ak tèt pa yo epi yo te abandone travay yo te bay Jozye a. Yo te pèdi premye lanmou yo. Peryòd sa a te kontinye jouk Izrayèl te rejte Bondye epi Samyèl te wenn wa Sayil, konsa li te fè legliz Pègam nan antre sou sèn nan.

“Mesaj la te vin jwenn Smyrne, yon legliz nan Azi Minè, epi menm jan an tou li te vin jwenn legliz kretyen an antye, pandan dezyèm ak twazyèm syèk yo. Se te yon tan kote paganism t ap fè dènye rezistans li pou sipremasi nan lemonn. Krisyanis te gaye avèk yon rapidite etonan, jouk li te vin konnen nan tout lemonn. Genyen ki te anbrase lafwa Kris la akòz konvèsyon kè, lòt yo akòz fòs agiman yo te prezante devan yo, epi gen lòt ankò, paske yo te ka wè kòz paganism lan t ap febli, e kalkil politik te mennen yo bò kote pati ki te pwomèt pou genyen vikwa a. Kondisyon sa yo te afebli esprityalite legliz la. Lespri Pwofesi a, ki te karakterize legliz apostolik la, te pèdi piti piti. Sa a se yon don ki mennen legliz yo konfyè l la nan inite lafwa a. Lè pa t gen vrè pwofèt ankò, fo ansèyman yo te gaye byen vit; filozofi Grèk yo te mennen nan yon move entèpretasyon Ekriti yo, epi jistis pwòp tèt pa yo ansyen Farizyen yo, Kris te kondane souvan, te parèt ankò nan mitan legliz la. Pandan de syèk ki te vini anvan rèy

Konstanten an, yo te poze fondasyon pou mal sa yo ki te devlope nèt pandan de syèk ki te swiv yo. Pandan peryòd sa a, mati te vin popilè nan anpil pati nan Anpi Women an. Menm si sa ka sanble etranj, sa pa mwens vre. Se te rezilta relasyon ki te egziste ant kretyen ak payen yo.”

“Nan monn women anpi women an, yo te respekte relijyon tout nasyon yo; men kretyen yo pa t yon nasyon, yo te sèlman yon sekt ki soti nan yon ras yo te meprize. Se poutèt sa, lè yo te pèsiste nan denonse relijyon tout kategori moun, lè yo te fè reyinyon an sekre, epi yo te separe tèt yo nèt ak koutim ak pratik fanmi ki te pi pre yo ansanm ak zanmi ki te pi entim yo, yo te vin tounen objè sispisyon, e souvan menm pèsèkisyon, nan men otorite payen yo. Souvan yo te rale pèsèkisyon sou tèt pa yo, menm lè pa t gen okenn lespri opozisyon nan lespri chèf yo. Pou ilistre lespri sa a, listwa bay detay sou egzèkisyon Cyprian, evèk Carthage. Lè yo te li santans li a, yon gwo rèl jeneral leve nan mitan foul kretyen ki t ap koute a, epi yo te di: ‘N ap mouri avè l.’”

“Lespri avèk ki anpil kretyen ki te deklare lafwa yo te asepte lanmò, e menm san nesèsite te pwovoke lènmi gouvènman an, sanble te gen anpil pou wè ak pwoklamasyon, an 303 aprè Kris, dekrè pèsèkisyon an pa anperè Dyokletyen ak asosye li a, Galeryis. Dekrè a te inivèsèl nan lespri li, e li te aplike avèk plis oswa mwens sevè pandan dis ane.” Steven Haskell, *The Story of the Seer of Patmos*, 50, 51.

Menm si Smyrne se youn nan de legliz ki pa resevwa okenn reprimann nan men Senyè a, listwa temwaye ke sila yo ki te mouri kòm mati pandan peryòd sa a reprezante kèk moun ki gen motivasyon ki te chita sou enpilsyon imen e non sou enpilsyon diven. Liv Jij yo louvri lè li idantifye lanmò Jozye, e gen yon vèsè ki repete de fwa nan liv la ki defini istwa jij yo. Dezyèm fwa yo site vèsè sa a se nan dènye vèsè liv la. Premye vèsè liv la make fen Jozye, epi dènye vèsè a rezime istwa a.

Epi, apre lanmò Jozye, sa te rive konsa: pitit Izrayèl yo te mande Seyè a, yo di: Kilès ki va monte an premye pou nou kont Kanaraneyen yo, pou l goumen ak yo?... Nan jou sa yo pa t gen wa ann Izrayèl; men chak moun te fè sa ki te dwat nan pwòp je pa li... Nan jou sa yo pa t gen wa ann Izrayèl: chak moun te fè sa ki te dwat nan pwòp je pa li. Jij 1:1; 17:16; 21:25.

Menm jan sa te ye nan istwa Smirn nan, “pwòp tèt” te yon tèm prensipal depi nan kòmansman rive nan fen an. Paske yo pa t gen wa, yo te deside fè tou sa yo te chwazi fè. Se mank direksyon an Haskell te idantifye nan istwa Smirn nan, ki te reprezante pa absans okenn Lespri Pwofesi aktif. Nan toude istwa yo, yon mank direksyon te louvri pòt la pou desizyon yo te pran sou baz pwòp motivasyon yon moun. Efez reprezante delivrans ki soti ann Ejip. Istwa ki anrejistre nan liv Jij yo reprezante pa legliz Smirn nan. Depi wa Sayil rive jouk kaptivite Babilòn lan, sa reprezante pa legliz Pergam la, epi kaptivite nan Babilòn lan reprezante pa legliz Tiyatir la.

An akò ak fenomèn pyonye yo te idantifye a, gen yon divizyon kat ak twa nan legliz yo, sele yo ak twonpèt yo; e kat premye legliz yo nan istwa ansyen Izrayèl la kòmanse avèk kaptivite Ejipsyen an epi yo fini avèk kaptivite Babilònyen an, paske Alfa ak Omega toujou idantifye fen an ak kòmansman an. Kat premye legliz yo nan istwa Izrayèl modèn nan kòmanse avèk soumèt Jwif yo anba otorite women an, epi kat legliz yo fini avèk soumèt Jwif esprityèl yo anba Wòm esprityèl pandan mil desan swasant ane.

Sa ki te vini apre Tiyatir se te Sàd, ki te kòmanse lè yo te soti nan kaptivite Babilòn nan, jan Tiyatir te prefigire li. Sàd se legliz ki te gen non kòm kwa li t ap viv, men li pa t ap viv. Pwofesyon li fè konsènan lavi a te yon manti. Sa ki enteresan sèke, pami tout sèt legliz yo, se mo Sàd la ki pa gen okenn definisyon. Yo te bay Sàd plizyè definisyon selon kontèks istwa a ak vèsè yo, men pa gen okenn definisyon etimolojik pou non an. Li gen yon non, men li pa genyen.

“Men, dezyèm tanp lan pa t egal premye a nan grandè; ni li pa t konsakre pa siy vizib sa yo nan prezans diven an ki te fè pati premye tanp lan. Pa t gen okenn manifestasyon pouvwa sipènatirèl pou make dedikasyon li. Pa t wè okenn nwaj laglwa vin ranpli sanktyè ki te fèk bati a. Pa t gen okenn dife ki soti nan syèl la ki te desann pou boule sakrifis la sou lotèl li a. Shekinah la pa t rete ankò ant cheriben yo nan kote ki sen anpil la; lach la, fotèy lagras la, ak tab temwayaj yo pa t jwenn ladan li. Pa t gen okenn vwa ki te sonnen soti nan syèl la pou fè prèt k ap chèche a konnen volonte Jewova.” The Great Controversy, 24.

Apre kaptivite Babilòn nan, yo te rebati Jerizalèm ak tanp lan. Lè sa a, yo te gen yon non ankò, paske Bondye te pwomèt pou mete non Li nan Jerizalèm. Men non Li reprezante karaktè Li, epi absans prezans pèsònèl Li te montre yo te gen non ki reprezante lavi a, men an reyalyte, yo pa t gen prezans ki pwodui lavi a ankò. Anfèt, tout sa yo te genyen se te yon pwofesyon lafwa ak pretansyon.

Dènye vwa nan Sardis la te pwomèt yon Eli ki t ap vini anvan gran e terib jou Senyè a. Pou ansyen Izrayèl, destriksyon Jerizalèm te gran e redoutab jou Senyè a. Se poutèt sa, Sè White fè referans ak destriksyon Jerizalèm nan ane 70 aprè Jezikri kòm yon ilustrasyon gran e redoutab jou Senyè a, ki reprezante kòm sèt dènye kalamite yo. Legliz Filadèlfi a te kòmanse avèk vwa Jan Batis la k ap rele nan dezè a, konsa li te prefigire vwa William Miller. Vwa Jan Batis la ak William Miller t ap prezante mesaj Laodise a bay yon pèp ki te kwè tout bagay te anfòm, pandan tout bagay te nèt ale mal. Ni Jan Batis ni William Miller te mete rach la nan rasin pyebwa a. Mesaj pou Sardis la se te ke te gen “kèk non menm nan Sardis ki pa t sal rad yo; e yo pral mache avè m an blan, paske yo di.” Jan Batis ak William Miller reprezante sila yo ki te soti nan peryòd tan Sardis la reprezante a e ki te di pou yo mache avèk Kris.

“Plizyè milye moun te mennen pou yo anbrase verite William Miller t ap preche a, e sèvitè Bondye yo te leve nan lespri ak pisans Eli pou pwoklame mesaj la. Menm jan ak Jan, prekursè Jezi a, sila yo ki t ap preche mesaj solanèl sa a te santi yo oblije mete rach la nan rasin pyebwa a, epi rele moun yo pou yo donnen fwi ki merite repantans. Temwayaj yo te fèt pou reveye legliz yo, pou afekte yo avèk fòs, epi pou manifeste vrè karaktè yo. E pandan avètisman solanèl la pou sove anba kòlè k ap vini an t ap retanti, anpil nan sila yo ki te ini ak legliz yo te resevwa mesaj gerizon an; yo te wè glisad espiyèl pa yo, epi ak dlo nan je anmè nan repantans ak gwo agoni nan nanm yo, yo te imilye tèt yo devan Bondye. E pandan Lespri Bondye te poze sou yo, yo te ede fè kri sa a retanti: ‘Krent Bondye, epi bay li glwa; paske lè jijman li a rive.’” Early Writings, 233.

Sèt legliz yo nan Liv Revelasyon an reprezante istwa apot yo depi nan tan apot yo jouk rive Dezyèm Vini Kris la, epi sèt legliz yo reprezante tou istwa ansyen Izrayèl depi nan pwofèt Moyiz jouk rive premye vini Kris la.

“Eprèv pitit Izrayèl yo, ak atitid yo te genyen jis anvan premye vini Kris la, montre pozisyon pèp Bondye a nan eksperyans li anvan dezyèm vini Kris la.

“Pyèj Satan yo poze pou nou avèk menm sètitud yo te poze yo pou pitit Izrayèl yo jis anvan yo te antre nan peyi Kanaran. Nou ap repete istwa pèp sa a.”

“Istwa yo ta dwe yon avètisman solanèl pou nou. Nou pa dwe janm atann lè Senyè a gen limyè pou pèp li a, Satan ap rete trankilman sou kote san li pa fè okenn efò pou anpeche yo resevwa li. Ann pran prekasyon pou nou pa rejte limyè Bondye voye a, paske li pa vini nan yon fason ki fè nou plezi.... Si gen kèk ki pa wè ni aksepte limyè a pou tèt pa yo, se pou yo pa mete tèt yo an travè chemen lòt moun.

“Mwen pran syèl la ak tè a pou temwen kont nou jodi a, paske mwen mete devan nou lavi ak lanmò, benediksyon ak madichon; se poutèt sa, chwazi lavi, pou ni ou menm ni desandans ou ka viv; pou ou ka renmen Seyè a, Bondye ou a, pou ou ka obeyi vwa li, epi pou ou ka atache ou ak li; paske se li menm ki lavi ou, ak longè jou ou yo; pou ou ka rete nan peyi Seyè a te sèman bay zansèt ou yo, Abraram, Izarak, ak Jakòb, pou l te ba yo li.”

“Chante sa a pa t istorik, men pwofetik. Pandan li t ap rakonte bèl aksyon Bondye te fè avèk pèp li a nan tan pase a, li te anonse davans tou gwo evènman k ap vini yo, dènye viktwa fidèl yo lè Kris la va vini pou dezyèm fwa avèk pouvwa ak laglwa.

“Apot Pòl deklare klèman ke eksperyans Izrayelit yo pandan vwayaj yo te ekri pou benefis moun k ap viv nan epòk sa a nan mond lan, sila yo sou ki fen mond lan rive. Nou pa konsidere danje pa nou yo kòm mwens pase sa Ebre yo te genyen, men kòm pi gwo.” Healthful Living, 280, 281.

Delivrans ki soti ann Ejip la reprezante pa legliz Efèz la, e senbòl legliz Efèz la nan istwa sa a se te Jozye. Apre moun Bondye te fè soti ann Ejip yo te echwe nan dis eprèv youn apre lòt, Seyè a te retire alyans lan nan men rebèl yo epi li te bay li Jozye ak Kalèb.

Di yo: Men jan sa a, se vre m ap viv, se Seyè a ki di sa, jan nou pale nan zòrèy mwen, se konsa m ap fè nou: Kadav nou yo pral tonbe nan dezè sa a; epi nou tout yo te konte pami nou, dapre kantite nou antye, depi ventan e pi wo, nou menm ki te bougonnen kont mwen, se sèten nou p ap antre nan peyi a, konsènan peyi mwen te fè sèman pou m fè nou rete ladan l lan, eksepte Kalèb, pitit gason Jefoune a, ak Jozye, pitit gason Noun nan. Resansman 14:28–30.

Sè White idantifye Jozye ak Kalèb kòm moun “sou ki fen mond lan rive,” ki “fè yon alyans ak Bondye pa mwayen sakrifis.”

«Se pou avètisman nou, nou menm sou ki fen tan yo rive, istwa sa a te ekri. Konbyen fwa pèp Bondye a jodi a reviv eksperyans pitit Izrayèl yo! Konbyen fwa yo bougonnen e yo plenyen! Konbyen fwa yo fè bak lè Seyè a mande yo pou yo vanse! Koz Bondye a ap soufri poutèt mank moun tankou Kalèb ak Jozye, moun ki fidèl e ki gen yon konfyans ki pa brannen. Bondye ap rele moun ki va bay tèt yo nèt pou li, pou yo ka ranpli ak Lespri li. Koz Kris la ak limanite a mande moun ki sanktifye, ki dispoze fè sakrifis tèt yo, moun ki va soti deyò kan an, pote wont la. Se pou yo vin moun fèm, vanyan gason, ki apwopriye pou antrepriz ki diy, e se pou yo fè

yon alyans ak Bondye pa mwayen sakrifis.» Review and Herald, 20 me 1902.

Alyans ki renouvle a, jan sa reprezante pa alyans ki te renouvle avèk Jozye ak Kalèb la, se alyans avèk san karannkat mil yo ak gwo foul la. Li renouvle apre pèp alyans orijinal la, ki te chwazi a, fin divòse ak Bondye epi yo fin kondane pou mouri nan dezè a. Alyans avèk san karannkat mil yo akonpli nan menm istwa kote yon ansyen pèp chwazi rejte.

Ephèz vle di dezirab, e travay Jozye ansanm ak premye legliz la te akonpli a te “dezirab.” Lè Jozye te mennen pèp Bondye a antre nan Tè Pwomiz la, li te avanse antanke konkeran. Premye sele a mache an paralèl ak legliz Efèz la, e li reprezante pa yon chwal blan ki soti pou l konkeri. Sa te vre ni pou Jozye ni pou legliz apostolik la. Premye sele a mache an paralèl ak legliz Efèz la ni nan Izrayèl ansyen an ni nan Izrayèl modèn nan.

Smyrne sòti nan mo “lami”, ki se yon lwil yo te sèvi pou anbome mò yo. Dezyèm sele a reprezante pa yon chwal wouj yo te bay “yon gwo nepe” ak “pouvwa” pou wete “lapè sou tè a”, sa ki te vle di ke moun nan istwa sa a t ap “touye youn lòt.” Dezyèm sele a mache an paralèl ak legliz Smyrne nan, e li reprezante otorite yo te bay lènmi Bondye yo, sa ki te pèmèt yo genyen batay sou pèp Bondye a epi touye yo. Sa te akonpli nan peryòd ki te swiv legliz apostolik la, epi tou nan istwa Jij yo. Nan toude istwa sa yo, Bondye te pèmèt pouvwa ki te deyò pèp pa li a pote lagè ak lanmò sou pèp li a. Nan legliz apostolik la, lagè sa a te motive pa rejè relijyon Kris la, relijyon ki, nan peryòd Efez ki te vini anvan an, te envensib pandan li t ap pote levanjil la bay lemonn. Motivasyon lènmi pèp Bondye yo nan peryòd Jij yo te chita sou peryòd Efez ki te vini anvan an, kote Bondye te demontre pouvwa li sou Ejip ak sou nasyon ki te vini apre yo, nasyon Jozye te sèvi pou konkeri yo. Dezyèm sele a mache an paralèl ak legliz Smyrne nan, ni nan Izrayèl ansyen an ni nan Izrayèl modèn nan.

Pergamos signifie une « citadelle fortifiée », représentant ainsi le château d’un roi. Le troisième sceau est parallèle à Pergamos et représente l’histoire dans laquelle le jugement humain est exécuté par les rois de la terre en opposition au jugement de Dieu. Ainsi, la mesure, ou le jugement, qui est représenté par les « deux » balances pesant le « blé », l’« orge », l’« huile » et le « vin », identifie l’autorité royale humaine, toujours défaillante par rapport au jugement de Dieu. Souvenez-vous qu’une mesure honnête ou une pesée honnête ne requiert pas deux balances. Deux balances représentent un jugement inégal.

“Lòj” la se yon senbòl ofrann “premye fwi” fèt Delivrans lan; “ble” a se yon senbòl ofrann “de pen balanse” fèt Pannkòt la. “Lwil” la se yon senbòl Sentespri a, epi “diven” an se yon senbòl doktrin. Pergam nan epòk Izrayèl ansyen an se peryòd wa konpwomèt Izrayèl yo ki te pote jijman sou sistèm adorasyon Bondye a, ki reprezante pa sezon ki soti nan Delivrans rive Pannkòt. Verite Pawòl Bondye a reprezante pa “diven” ak “lwil.” Ni nan Izrayèl ansyen ni nan Izrayèl modèn, legliz Pergam nan se peryòd kote Satan ap chèche reyalize sa li pa t kapab fè pa mwayen koule san nan istwa Smirn lan reprezante a. Nan Pergam, Satan te eseye detwi pèp Bondye a ak verite Bondye a pa mwayen konpwomi, pa pa mwayen koule san jan sa reprezante nan Smirn. Konpwomi wa Izrayèl ansyen yo se yon tip konpwomi Konstanten nan Izrayèl modèn lan.

Tiyatir vle di «sakrifis kontrisyon» epi li pale de lespri mati Bondye bay pèp Li a ki yo touye poutèt non Li. Sakrifis kontrisyon an reprezante volonte pou sèvi Kris nan sikonstans sevè, jan sa parèt nan lavi Danyèl, Chadrach, Mechak ak Abèdnego pandan kaptivite swasanndis ane yo; epi li reprezante tou sakrifis Valdans yo, Igeno yo ak lòt moun ki te sibi tòti, yo te mete nan prizon, yo te kalomnye, epi yo te touye anba otorite papal la pandan listwa mil desan swasannt ane yo. Katriyèm sele a mache an paralèl ak legliz Tiyatir la epi li reprezante pèsekisyon ansyen Babilòn te fè kont ansyen Izrayèl la ak pèsekisyon Babilòn modèn nan ap fè kont Izrayèl modèn nan. Listwa toude kaptivite yo te mande an premye yon depa lwen verite a, sa wa Izrayèl yo ak anperè Konstanten te akonpli. Toude te prepare chemen an pou yon peryòd Tiyatir reprezante.

Sardis pa gen okenn sans ki ann amoni ak li kòm yon moun k ap fè profesyon gen yon non, men profesyon an se yon manti. Prezans Shekinah la pa t janm manifeste nan dezyèm tanp lan. Prezans Kris la pa t janm manifeste nan istwa Sardis la. Refòmasyon Mwayennaj Fènwa yo te, nan sans li ki pi esansyèl, yon seri yon pa annavan ak de pa annaryè. Travay ke istwa Sardis la te sipoze akonpli nan Refòm Pwotestan an pa t janm rive finalize.

Filadèlfi vle di lanmou fraternel, epi li enposib pou ou renmen frè ou si ou pa renmen Bondye anvan.

Si yon moun di: Mwen renmen Bondye, epi li rayi frè l, li se yon mantè; paske sila a ki pa renmen frè li li wè a, kijan li ka renmen Bondye li pa wè a? E nou gen kòmandman sa a nan men li: se pou moun ki renmen Bondye renmen frè li tou. 1 Jan 4:20, 21.

Filadèlfi reprezante legliz ki renmen Bondye, e se poutèt sa pa gen okenn kondanasyon ni okenn reprimand ki adrese kont Filadèlfi.

Epi pou zanj legliz ki nan Filadèlfi a, ekri: Men sa sila ki sen an di, sila ki veritab la, sila ki gen kle David la, sila ki louvri epi pèsonn pa fèmen, epi ki fèmen epi pèsonn pa louvri. Mwen konnen zèv ou yo. Gade, mwen mete devan ou yon pòt ki louvri, e pèsonn pa ka fèmen li; paske ou gen ti kras fòs, epi ou kenbe pawòl mwen, epi ou pa nye non mwen. Gade, mwen pral fè sila yo ki nan sinagòg Satan an, ki di yo se Jwif, men yo pa sa, okontrè yo bay manti, gade, mwen pral fè yo vini pou yo adore devan pye ou, epi pou yo konnen mwen renmen ou. Paske ou kenbe pawòl pasyans mwen an, mwen menm tou m ap kenbe ou lwen lè tantasyon an ki pral vini sou tout lemonn, pou l mete moun k ap viv sou latè yo anba eprè. Gade, mwen vini vit. Kenbe fèm sa ou genyen an, pou pèsonn pa pran kouwòn ou. Moun ki genyen batay la, mwen pral fè l tounen yon poto nan tanp Bondye mwen an, epi li p ap janm soti ankò. E mwen pral ekri sou li non Bondye mwen an, ak non vil Bondye mwen an, ki se nouvo Jerizalèm nan, ki desann soti nan syèl la bò kote Bondye mwen an; epi mwen pral ekri sou li nouvo non mwen an. Revelasyon 3:7–12.

Filadèlfi te resevwa “kle David la,” epi nan istwa Filadèlfyen ansyen Izrayèl la yo te resevwa Pitit David la, ki reprezante, pami lòt bagay, prensip pwofetik Alfa ak Omega, premye a ak dènye a. Kle sa a reprezante metodoloji “istorisis la.” Nan peryòd legliz Filadèlfyen an reprezante nan fen istwa ansyen Izrayèl la, se menm Otè pwofesi bibliki la ki te kle a. Nan peryòd legliz Filadèlfyen an reprezante nan istwa Milerit la, yo te bay William Miller kle a. Nan de istwa sa yo, Kris te gen pou

wè ak Jwif ki te panse yo te pitit Abraram, men yo pa t sa. Miller te gen pou wè ak Pwotestan ki te panse yo te Jwif espiyèl, men yo pa t sa.

Se pou moun ki gen zòrèy, se pou l tandè sa Lespri a ap di legliz yo. Revelasyon 3:13.

Laodike vle di yon pèp yo jije, e Laodiseyen yo, Jwif yo nan peryòd Kris la, te finalman sibi jijman an nan ane 70 aprè Jezikri lè Jerizalèm te detwi. Jijman final Pwotestantis apostazi a fèt nan kriz lwa dimanch lan, men yo te rankontre jijman yo lè yo te rejte mesaj premye zanj lan nan prentan 1844, epi depi lè sa a yo te pwononse pa Bondye kòm pitit fi Babilòn yo. Pwotestan ki tonbe sa yo sèvi kòm tip pou Advantis Laodiseyen an nan dènye jou jijman ankèt la.

Koulye a, nou te deja egzamine an sans plizyè fason diferan kote sèt legliz yo nan Liv Revelasyon an ka byen konprann kòm senbòl pwofetik epi, apre sa, aplike pwofetikman. Men, yo dwe konprann yo epi aplike yo nan kontèks règ pwofetik yo “ki te ban nou pa otorite ki pi wo a.”

Mesaj yo bay sèt legliz yo se te mesaj yo te bay sèt legliz ki te egziste lè Jan te ekri mesaj sa yo. Mesaj yo bay sèt legliz yo bay enstriksyon ak avètisman pou tout legliz atravè listwa. Mesaj yo bay sèt legliz yo bay enstriksyon ak avètisman pou kretyen endividyèl yo atravè listwa. Sèt legliz yo reprezante listwa Krisyanis la depi nan tan apot yo jouk nan fen mond lan. Sèt legliz yo reprezante listwa ansyen Izrayèl la depi nan tan Moyiz jouk nan destriksyon Jerizalèm nan ane 70 aprè Jezikri. Yo ka rekonèt epi aplike sèt legliz yo lè yo idantifye distenksyon ki genyen ant premye kat legliz yo ak twa dènye legliz yo.

Nan sis divès aplikasyon pwofetik n ap idantifye yo, menm aplikasyon sa yo reprezante tou nan sèt sele yo.

Nou pral abòde verite sa yo nan atik k ap vini an.